

нальном уровне. Кроме того, Украина присоединилась к ряду Международных нормативно-правовых актов, таких как Парижская Конвенция об охране промышленной собственности, Договор о патентной кооперации, др. В то же время практика применения законодательства, его неполное соответствие нормам международного права и низкая культура в отношениях между субъектами хозяйствования могут привести к нарушениям прав интеллектуальной собственности.

Поэтому в целях защиты предприятия, гарантирования ему увеличения доходов за счет использования

объектов интеллектуальной собственности, создания наиболее благоприятных возможностей на рынке, предотвращения нарушений со стороны предприятий-конкурентов рекомендуем создавать определенную стратегию предпринимательской деятельности в данной сфере.

Светлана ФАНДЕЕВА

юрист адвокатской компании «Веритас»

Переоформление прав на земельные доли (паи) в результате наследования

Переоформление прав на земельные доли (паи) при переходе данного вида имущества по наследству вызывает на практике немало вопросов.

Рассмотрим несколько ситуаций, с которыми столкнулись наследники при попытке переоформить права на земельный участок умершего собственника пая.

Работник коллективного сельскохозяйственного предприятия (далее - КСП) в ходе реорганизации данного предприятия обратился за получением прав на земельную долю (пай).

В процессе оформления прав на земельную долю (пай) было принято решение местной районной государственной администрацией о предоставлении такому физическому лицу данной земельной доли (пая). Однако до получения сертификата на право на земельную долю (пай) физическое лицо умерло.

У его родственников возник вопрос: могут ли они претендовать на земельную долю (пай) умершего физического лица с учетом того, что наследодатель умер до получения сертификата на право на земельную долю (пай)?

Вопрос выдачи сертификата на право на земельную долю (пай) и наследования доли (пая) регулируется Указом Президента Украины от 08.08.95 г. № 720/95 «О порядке паевания земель, переданных в коллективную собственность сельскохозяйственным предприятиям и организациям». Согласно данному Указу право на земельную долю (пай) имеют члены сельскохозяйственного предприятия в соответствии со списком, прилагаемым к государственному акту на право коллективной собственности на землю.

Таким образом, момент возникновения права на земельную долю (пай) связан с включением лица в список – приложение к государственному акту на право коллективной собственности на землю, а не с моментом выдачи сертификата на право на земельную долю (пай) и фактом его регистрации соответствующей районной государственной администрацией.

Подобный подход находит отражение **в судебной практике** по данному вопросу, в частности, в п. 24 постановления Пленума Верховного Суда Украины от 16.04.04 г. № 7 «О практике применения судами зе-

мельного законодательства при рассмотрении гражданских дел»: «Член коллективного сельскохозяйственного предприятия (КСП), включенный в список, который прилагается к государственному акту на право коллективной собственности на землю, приобретает права на земельную долю (пай) со дня выдачи такого акта, и в случае его смерти наследование права на земельный пай осуществляется согласно нормам ГК, в том числе и в случае, когда по разным причинам данное лицо (наследодатель) не получило сертификат на право на земельную долю (пай)».

Таким образом, выдача районной государственной администрацией сертификата на право на земельную долю (пай) после смерти его собственника не препятствует наследникам в их возможности вступить в наследство и оформить свои права на указанную долю (пай).

При этом также считаем необходимым обратить внимание на следующий **аспект проблемы наследования**: по нашему мнению, в рассматриваемом случае наследники унаследовали права не на земель-

ные участки, а на земельные доли (паи), то есть, именно наследники, выступающие как собственники земельных долей (паев), вправе в дальнейшем реализовать свои права на выделение в натуре земельных участков.

Из всего вышесказанного можно сделать **вывод**, что факт смерти собственника земельной доли (пая) до получения сертификата **не препятствует** получению прав на земельную долю (пай) наследниками.

Как действовать, если собственник земельной доли (пая) умирает во время выделения пая в натуре? Что же в этом случае получает наследник – земельную долю (пай) либо все-таки земельный участок?

Данный вопрос, на наш взгляд, **подлежит решению следующим образом.**

В соответствии с Законом Украины от 05.06.03 г. № 899-IV «О порядке выделения в натуре (на местности) земельных участков собственникам земельных долей (паев)» (далее – Закон) **право на земельную долю (пай) имеют, в частности, граждане – наследники права на земельную долю (пай).** Среди документов, подтверждающих право на земельную долю (пай), указано свидетельство на право на наследство.

Таким образом, наследник собственника права на земельную долю (пай) имеет право на выделение в натуре (на местности) земельного участка, соответствующего доле (паю) даже если процесс был инициирован, но не окончен при жизни наследодателя.

Согласно ст. 125 Земельного кодекса Украины право собственности на земельный участок возникает с момента оформления правоустанавливающего документа (государственного акта на право собственности на земельный участок) и его регистрации. В описанном случае наследодатель – собственник доли (пая) не успел при жизни получить и зарегистрировать

государственный акт на право собственности на земельный участок, соответствующий его доле (паю). Следовательно, в состав наследственной массы к наследнику перешло не право собственности на земельный участок, а право на долю (пай).

Подводя итог, отметим, что **наследник, став собственником земельной доли (пая) согласно свидетельству на право на наследство, получил возможность** в соответствии со ст. 12 Закона **оформить свое право собственности на выделенный земельный участок** и получить соответствующий государственный акт на право собственности.

Как в первом, так и во втором случае закон стоит на защите интересов наследников, предусматривая для новых собственников законную возможность переоформления прав на земельные доли либо земельные участки.

Владислав КИСИЛЬ
партнер ЮК «КПД Консалтинг»

Автомобиль скорой медицинской помощи. Между двумя Законами

В собственности предприятия находится автомобиль скорой медицинской помощи, который, по мнению предприятия, исходя из положений ст. 2 Закона «О налоге с владельцев транспортных средств и других самоходных машин», не является объектом обложения транспортным налогом.

Однако работники ГНИ настаивают на обратном, поскольку, по их мнению, Закон «Об автомобильном транспорте» классифицирует автомобиль скорой медицинской помощи как транспортное средство специального назначения, которое согласно Закону «О налоге с владельцев транспортных средств и других самоходных машин» от налогообложения не освобождается.

Также, аргументируя свое мнение, работники ГНИ ссылаются на письмо ГТСУ от 11.04.2000 г. № 11/3-3273, исходя из положений которого можно сделать вывод о том, что льгота при обложении транспортным налогом для автомобилей скорой медицинской помощи не предусмотрена.

Является ли правомерным утверждение работников ГНИ?

В данном случае, на наш взгляд, имеет место банальное упущение законодателя при выписывании норм законов. А именно, отсутствие внимания к, казалось бы, незначительному отличию терминов, которое в итоге приводит к спорным ситуациям, зачастую

оборачивающимся для предприятий доначислениями налогов и штрафами.

В частности, речь идет о том, к **какой категории транспортных средств** будет правильным отнести автомобили скорой помощи – к транспортным

У той же час практика застосування законодавства, його неповна відповідність нормам міжнародного права і низька культура у відносинах між суб'єктами господарювання можуть призвести до порушень прав інтелектуальної власності.

Тому з метою захисту майбутнього підприємства, гарантування йому збільшення доходів за рахунок використання об'єктів інтелектуальної власності, створення найбільш сприятливих можливостей на ринку,

запобігання порушенням з боку підприємств-конкурентів рекомендуємо створювати певну стратегію підприємницької діяльності в даній сфері.

Світлана ФАНДЄЄВА
юрист адвокатської компанії «Верітас»

Переоформлення прав на земельні частки (паї) в результаті спадкоємства

Переоформлення прав на земельні частки (паї) під час переходу даного виду майна у спадщину викликає на практиці чимало питань.

Розглянемо декілька ситуацій, з якими зіштовхнулися спадкоємці при спробі переоформити права на земельну ділянку померлого власника паю.

Працівник колективного сільськогосподарського підприємства (далі - КСП) у ході реорганізації даного підприємства звернувся за отриманням прав на земельну частку (пай).

В процесі оформлення прав на земельну частку (пай) було ухвалено рішення місцевої районної державної адміністрації про надання такої фізичній особі даної земельної частки (паю). Проте до отримання сертифіката на право на земельну частку (пай) фізична особа померла.

У її родичів виникло питання: чи можуть вони претендувати на земельну частку (пай) померлої фізичної особи з урахуванням того, що спадкодавець помер до отримання сертифіката на право на земельну частку (пай)?

Питання видачі сертифіката на право на земельну частку (пай) і спадкоємство частки (паю) регулюється Указом Президента України від 08.08.95 р. № 720/95 «Про порядок паювання земель, переданих у колективну власність сільськогосподарським підприємствам і організаціям». Згідно зазначеного Указу право на земельну частку (пай) мають члени сільськогосподарського підприємства відповідно до списку, що додається до державного акта на право колективної власності на землю.

Таким чином, момент встановлення права на земельну частку (пай) пов'язаний із включенням особи до списку - додатку до державного акта на право колективної власності на землю, а не з моментом видачі сертифіката на право на земельну частку (пай) і фактом його реєстрації відповідною районною державною адміністрацією.

Подібний підхід знаходить відображення в судовій практиці з даного питання, зокрема, в п. 24 ухвали Пленуму Верховного Суду України від 16.04.04 р. № 7 «Про практику застосування судами земельного

законодавства при розгляді цивільних справ»: «Член колективного сільськогосподарського підприємства (КСП), включений до списку, що додається до державного акта на право колективної власності на землю, набуває права на земельну частку (пай) з дня видачі такого акта, і в разі його смерті успадкування права на земельний пай здійснюється за нормами ЦК, у тому числі й у випадку, коли з різних причин ця особа (спадкодавець) не отримала сертифікат на право на земельну частку (пай)».

Таким чином, видача районною державною адміністрацією сертифіката на право на земельну частку (пай) після смерті його власника не перешкоджає спадкоємцям вступити у право наслідування та оформити свої права на вказану частку (пай).

При цьому, також, вважаємо за необхідне звернути увагу на наступний аспект проблеми спадкоємства: на нашу думку, в зазначеному випадку спадкоємці успадкували права не на земельні ділянки, а на земельні частки (паї), тобто, саме спадкоємці, що виступають власниками земельних часток (паїв), мають

право надалі реалізувати свої права на виділення в натурі земельних ділянок.

Відповідно до зазначеного вище, можна зробити

висновок, що факт смерті власника земельної частки (паю) до отримання сертифіката не перешкоджає отриманню права на земельну частку (пай) спадкоємцями.

Як діяти, якщо власник земельної частки (паю) помирає під час виділення паю в натурі? Що ж в цьому випадку одержує спадкоємець - земельну частку (пай) або все-таки земельну ділянку?

Дане питання, на наш погляд, **підлягає вирішенню таким чином.**

Відповідно до Закону України від 05.06.03 р. № 899-IV «Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)» (далі - Закон) **право на земельну частку (пай) мають, зокрема, громадяни - спадкоємці права на земельну частку (пай).** Серед документів, що підтверджують право на земельну частку (пай), вказано свідоцтво про право на спадщину.

Таким чином, спадкоємець власника права на земельну частку (пай) має право на виділення в натурі (на місцевості) земельної ділянки, що відповідає земельній частці (паю), навіть якщо процес був ініційований, але не закінчений за життя спадкодавця.

Згідно зі ст. 125 Земельного кодексу України право власності на земельну ділянку встановлюється з моменту оформлення правовстановлюючого документа (державного акта на право власності на земельну ділянку) і його реєстрації. В описаному випадку спад-

кодавець - власник частки (паю) не встиг за життя одержати та зареєструвати державний акт на право власності на земельну ділянку, що відповідає його земельній частці (паю). Отже, до складу спадкової маси до спадкоємця перейшло не право власності на земельну ділянку, а право на частку (пай).

Підводячи підсумок, зазначимо, що спадкоємець став власником земельної частки (паю) згідно свідоцтва про право на спадщину, отримав можливість відповідно до ст. 12 Закону оформити своє право власності на виділену земельну ділянку і одержати відповідний державний акт на право власності.

Зазначимо, як у першому, так і в другому випадку закон стоїть на захисті інтересів спадкоємців, передбачаючи для нових власників законну можливість переоформити права на земельні частки або земельні ділянки.

Владислав КИСІЛЬ
партнер ЮК «КПД Консалтинг»

Автомобіль швидкої медичної допомоги. Між двома Законами

У власності підприємства знаходиться автомобіль швидкої медичної допомоги, який, на думку підприємства, виходячи з положень ст. 2 Закону «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин», не є об'єктом обкладення транспортним податком.

Проте працівники ДПІ наполягають на протилежному, оскільки, на їх думку, Закон «Про автомобільний транспорт» класифікує автомобіль швидкої медичної допомоги як транспортний засіб спеціалізованого призначення, який згідно із Законом «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин» від оподаткування не звільняється.

Також, аргументуючи свою думку, працівники ДПІ посилаються на лист ДМСУ від 11.04.2000 р. № 11/3-3273, виходячи з положень якого також можна зробити висновок про те, що пільга при обкладенні транспортним податком для автомобілів швидкої медичної допомоги також не передбачена.

Чи є правомірним твердження працівників ДПІ?

У даному випадку, на наш погляд, має місце банальне упущення законодавця при виписуванні норм законів, а саме: відсутність уваги до, здавалося б, незначної відмінності термінів, яка в результаті призводить до спірних ситуацій, що часто обертаються

для підприємств донарахуваннями податків і штрафами.

Зокрема, мова йде про те, **до якої категорії транспортних засобів** буде правильним віднести автомобілі швидкої допомоги - до транспортних